

VILAFRANCA, Octubre 1988 NÚMERO 27

ES—Molí—Nou

REVISTA DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

*PAQUES
CORONA*

***Sant Martí, la benzinera i
les dues noves fàbriques,
poden crear uns cent llocs
de feina a Vilafranca.***

"Es Molí Nou" demana
a l'Ajuntament que el
metge Guillem Galmés
sigui declarat
Fill Il.lustre.

El jove Biel Febrer de 18
anys, evoluciona favora-
blement de l'accident sofert
el passat 2 d'octubre.

Su Hipermercado favorito

HIPIER MANACOR

DEL 21 OCT. AL 4 NOV.

ALIMENTACION

Aceite Girasol Coosol l.....	143
Aceite Oliva 0'4º Coosur.....	240
Sopa La Familia 250 gr.....	45
Galleta Girasol Rio pak 3 u 600 gr.....	160
Galleta Marielu 300 gr.....	85
Mayonesa Musa 450 gr.....	181
Aceitunas rellenas El Molino 450 gr.....	58
Calamares trozos en salsa americana Pay-Pay pak 3 u.....	180

Berberechos al natural Pay-Pay 120 gr.....	141
Setas primera Taboada 1/4.....	60
Tomate triturado Taboada 1kg.....	82
Guiso de carne Nido 800 gr.....	156

CREMERIA

Yogur Danone natural.....	27
Yogur Danone natural agrupación 8 u.....	170
Yogur Danone sabores agrupación 8 u.....	175

CHARCUTERIA

Salchichas Wiener 225 gr Oscar Mayer.....	114
Salchichas Chees Dogs Oscar Mayer.....	133
Sobres bacon 150 gr Purlom.....	116
Sobres jamón cocido 150 gr Purlom.....	181
Pate pimienta y finas hierbas Purlom.....	613 ptas/kg

Pate Roquefort Purlom.....	690 ptas/kg
Mortadela con aceitunas Casademont.....	380 ptas/kg
Jamón Guitarra Casademont.....	790 ptas/kg
Jamón serrano s/h Balanguer.....	1.045 ptas/kg
Jamón serrano c/h Balanguer.....	790 ptas/kg

CONGELADOS

Gamba pelada Oliver p.....	930 ptas/kg
Raya Oliver.....	325 ptas /kg

Lenguado p Oliver.....	325 ptas/kg
Bacalao Oliver.....	410 ptas/kg
Langostinos 60/80 Oliver.....	1.075 ptas/kg
Calamar romana Frinca 400 gr.....	245
Croquetas Oliver 600 gr (pollo, jamón, bacalao).....	133

LIQUIDOS

Vino Conde de Caralt.....	214
Vino Gran Feudo rosado.....	234
Champany Rondel extra.....	245
Champany Roca y Amat.....	275
Cinzano rojo.....	292
Whisky Teacher's.....	967

LIMPIEZA

Rollo de cocina Scottex pak 2 u.....	131
Servilletas Scottex 100 u.....	96
Suavizante Idenor 2 L.....	157
Suavizante Idenor 4 L.....	261
Lavavajillas Idenor 1 1/2 L.....	103
Jabón Dermoprotector Dama de España L.....	217
Crema suavizante Silkience 400 gr+champú regalo.....	334
Laca Sunsilk 230 gr+20% gratis.....	226

TEXTIL

Pantalón chandal.....	875
Slip caballero.....	193
Calcetín niño.....	175
Tapete camilla terciopelo 80 cm.....	3.334
Tapete camilla terciopelo 90 cm.....	3.586
Tapete camilla terciopelo 100 cm.....	3.855
Paño cocina listado.....	140

MENAGE

Plato hondo Trianon liso.....	108
Plato llano Trianon liso.....	108
Plato postre Trianon liso.....	94
Tabla planchar 3 posiciones.....	1.413
Lote sartenes antiadherentes.....	1.595

Juego 3 cazos cocina.....	1.158
Vajilla fume 36 piezas.....	2.225
Lamparilla duración 3 días.....	68
Lamparilla duración 7 días.....	83
Lamparilla decoración.....	141

CALZADO

Bota serraje marrón.....	1.058
Zapato serraje marrón.....	1.067

ELECTRODOMESTICOS

Barbacoa torch.....	2.300
Calientacamás Ufesa.....	4.500
Almohadilla 3 temp. Ufesa.....	2.800
Picadora compacta Solac.....	2.700
Radiador infrarrojos 220 V.....	1.900
Máquina afeitar Philips.....	4.990

Sí, a les contraprestacions.

Per fer possible la implantació de tres noves empreses dins el nostre terme municipal, l'Ajuntament ha donat en els darrers mesos el vist i plau per a que la Conselleria d'Ordenació del Territori del Govern Balear, pugui declarar zones d'interès social els terrenys comprats per construir un hotel de cinc estrelles amb camp de gol a Sant Martí, dues fàbriques de material de construcció vora Ses Basses i una benzinera.

El grup municipal del PSM, a un dels darrers plens, proposà que l'Ajuntament demani contraprestacions a les empreses que pensin instal·lar-se dins el terme de Vilafranca, a canvi d'afavorir la tramitació legal d'aquestes. La contraprestació, en el present contexte, seria el benefici públic que rebés el nostre poble per una donació de la part o sector privat interessat en aconseguir el "favor" de que l'Ajuntament informi favorablement a la Conselleria d'Ordenació del Territori per a que declari els terrenys comprats per contruir l'empresa, "zona - d'interès social". Com exemple en demanar contraprestacions per a un benefici públic, tenim al mateix Govern Balear. No fa gaire setmanes des del Consolat de Mar es sol·licitava contraprestacions al Govern Central a canvi de permetre al Consell Superior d'Investigacions Científiques (C.S.I.C.), la instal·lació d'una estació biològica a Cabrera. Aquesta és una mostra del marc legal de demanar contraprestacions.

En un principi el grup d'AP no s'ha oposat a demanar-les, sols que enlloc de sol·licitar-les a l'hora de declarar la zona de interès social, AP de Vilafranca és partidària -segons explicà el batle, sense convèncer al PSM, en el penúltim ple-, de demanar-les abans de donar el permís d'obra. Sigui d'una o altra manera, no estaria de més el que sobretot la multinacional que gestiona el futur de Sant Martí, tingués un bon detall amb el poble de Vilafranca. Ja es sabut que sols el fet de crear llocs de feina és un gran avantatge per la nostra vila. Figueres que fruitin taronges sols se'n fan de segle en segle i per tant cal treure'n tot el suc, evitant-se "bufades de pany" i també, que ningú es pugui fer "es suec".

Sol·licitud per declarar Fill il·lustre el metge Guillem Galmes Sastre

El passat dia 8 d'octubre, "Es Molí Nou" presentava una instància acompanyada d'un informe, en la que es sol·licitava a l'Ajuntament la declaració de fill il·lustre a **Guillem Galmes Sastre**, conegut pels nostres padrins com "Es metge vell". En aquesta tardor es compleix el 70é aniversari de l'afecció de "ses febres" a tota Mallorca. El 1918, una forta epidèmia de grip causà milers de morts a la nostra illa. Tots els pobles es veren afectats a excepció de Vilafranca. En el número 24 de la nostra revista ja publicarem un reportatge sobre els fets a la vila. De l'actuació del metge vilafranquer no n'hem trobat fins avui constància escrita, però sí, alguns testimonis que visqueren "ses febres" i recorden el metge vell. Tal com es destaca a l'informe presentat a l'Ajuntament, "creim que de **Guillem Galmes Sastre** en queda l'obra humana d'haver sabut posar remei allà on la medicina de les hores no pogué fer front, i en conseqüència el metge salvà la vida a molts vilafranquers. El reconeixement doncs, a la seva tasca s'hauria de fer oficial, també setanta anys després, i la millor manera de fer-ho es declarar a **Guillem Galmes Sastre** fill il·lustre d'aquesta vila. La decisió està emperò, en mans de la corporació municipal.

REVISTA EDITADA PER L'O.C.B.-VILAFRANCA
C/. Joan Barceló, 29. (Vilafranca).
Dipòsit legal: PM-366-1986.

HAN COL·LABORAT EN AQUESTA EDICIÓ: Francesc Amengual, Miquel Barceló,
Antònia Bauzá, Joan Bauzá, Bartomeu Català, Catí Rosselló
Bartomeu Català, Catalina Estrany, Jaume Nigorra, Jaume Sansó.

ELS ARTICLES SIGNATS EXPRESSEN UNICAMENT L'OPINIÓ DELS SEUS AUTORS.

**CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.**

Un pont entre la companyia i vostè

Li ofereix tota classe de segurances
amb preus ajustats.

Subagent a Vilafranca: **Sebastià Rosselló Garí.**
C. Sol 26. Telèf.-560135

BAR EL CRUCIE

PRIMERES COMUNIONS

BATEIGS

ANIVERSARIS

Especialitat en: Arròs brut.

Frit Mallorquí, LLengua,

Sopes, Porcella, Callos.

DISSABTES I DIUMENGES OBERT

Ctra. Palma-Artá, km 41
Tel. 560073 Vilafranca

FESTA DEL MELÓ 88

Després d'una forçada setmana de demora, el 17 de setembre, unes 2.500 persones pogueren assistir a la FESTA DEL MELÓ. El temps al final, respectà la feina d'organitzadors i col·laboradors d'una festa que sembla haver agafat molta empenta per a que es consolidi com una de les millors festes de Mallorca. Un any més, emperò, els meloners de la vila quedaren una mica en evidència després de comprovar com el meló més gros tampoc enguany s'havia fet dins el nostre pla. En el concurs de Miss Festa del Meló 88 al manco es va

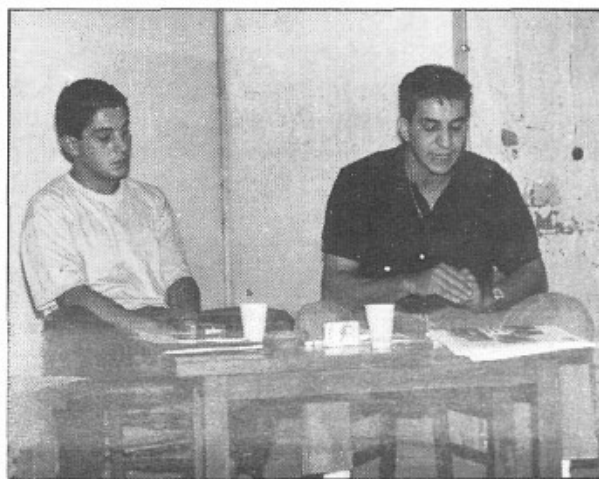

salvar l'honra de Vilafranca, ja que la jove Paquita Sansó fou elegida primera dama d'honor d'una mis, de nacionalitat francesa, que li doblava l'edat. L'humor del glosador universal Pere Gil i les cançons de Tomeu Penya acabaren d'animar una nit prou festosa i de sà ambient.

TROBADA DE JOVES ESCRIPTORS

El novell escriptor de teatre vilafranquer Jaume Sansó segueix essent notícia amb el seu "Parc del Ministre". El passat 21 de setembre els oients de Ràdio Nacional a Balears el pogueren escoltar a una llarga entrevista que li realitzaren Miquel Cardell i Maria de la Pau Janer. Dos dies després, el 23 de setembre, "El Parc del Ministre" fou presentat a Algaida davant una vintena de persones que mantingueren un llarg col·loqui sobre l'estat actual del teatre a Mallorca, amb Jaume Sansó.

Del 5 al 9 del present mes, Jaume Sansó assistí a València a una trobada de joves escriptors dels Països Catalans, organitzada per la Fundació Ramon Muntaner i coordinada per Edicions Tres i Quatre de València. Jaume Sansó vingué d'aquesta trobada amb impressions molts positives ja que en els Països Catalans es respiren aires de prosperitat en tot el fenomen lingüístic i literari. Una vegada

més es demostra que la "Generació dels 80" és viva i pot ser una font inagotable de creació literària. També es va recalcar que la problemàtica de la nostra llengua catalana, es marginada a tot arreu. Jaume Sansó tingué una sèrie de contactes amb joves dels nostres països, qui agafaren el ferme compromís de crear un torn de correspondència per conèixer més a fons la problemàtica i les noves creacions i actualitat literària dels Països Catalans.

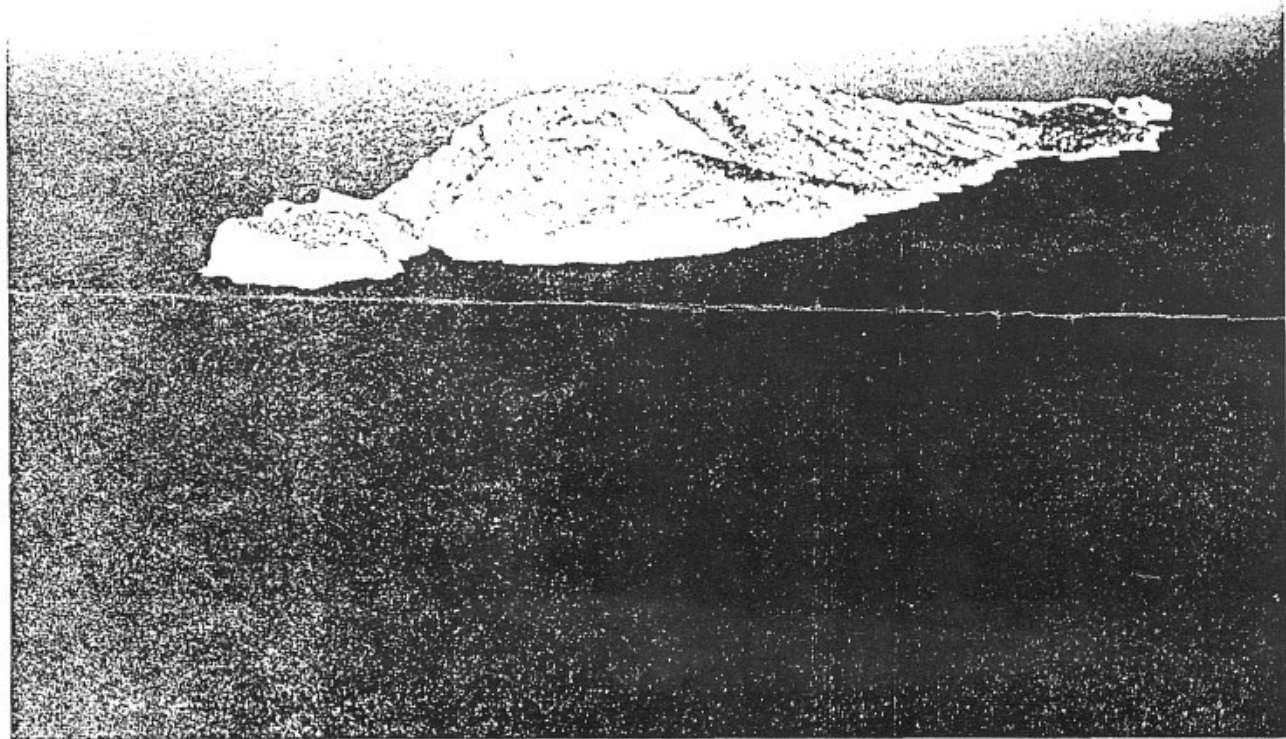
Perruqueria Nova Línea

C. ESGLÉSIA Nº 9.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

ENHORABONA MALLORCA
“ SA DRAGONERA ÉS NOSTRA ”

UNA RONDALLA DEPRAVADA

L'escòria Democràtica

No m'agrada ficar-me dins esferes polítiques elevades, ni tan sols, dins segments políticointel·lectuals. Quan dic "ficar-me" és simplement un apel·latiu de "opinió" o tal volta, de "consciència social". Aquesta opinió que esbrosta punt per punt tot el que succeeix al món, aquesta consciència que produeix veure la indiferència social que ens revolta, la ràbia que produeix l'engany. Tot aquest conjunt fa que em rebel·li i posi tinta a l'assumpte.

Arreu dels països tercermundistes -deixaré a part les repúbliques "bananeres"-, n'hi ha un que fa oposicions a la nova democràcia -no sé de quin text l'han tret-. Una democràcia inventada, una democràcia recolzada per una constitució arbitrària i partidista. Una democràcia, en definitiva, sortida d'una obscuritat plena de vexacions i digna de la més absurda "Rondalla depravada".

Sense ànim de voler, ni tan sols intentar, ser un cronista internacional, intentaré introduir-me dins la crua realitat xilena, millor dit, dins el projecte de Pinochet. Un home subrealista, home sortit de la millor de les Escoles Totalitàries. Home que ha signat una història, la de Xile, i que quedarà escrita amb sang. I encara alguns, una minoria, recordaran aquest home com l'enviat de Déu per salvar Xile d'ateus i subversius -la ingenuïtat fatxa-.

Si el títol de l'article us deixa amb un enigma intentaré especificar; l'escòria democràtica és el marge existent entre el pluralisme i la individualitat, també, quan es tenen els ideals al cor i els doblers a la butxaca, i una altra definició; quan l'engany es presenta com una bandera de justícia. Crec que pot quedar suficientment clar. Aquest article, escrit dia 15 de setembre i per tant encara no es sabia el resultat del plebiscit del 5 de novembre, intenta esser la impressió o el resum de quinze anys de dictadura i de la campanya electoral realitzada pel govern de Pinochet. L'opinió que pugui tenir no intenta marcar cap precedent ni influir a l'opinió individual. Sols vull testimoniar que els meus ideals encara són fermes. No hi ha dubte de que el govern de Xile ha procurat en aquests quinze anys, predicar amb el garrot i rezar amb l'esperit opressiu. Hi ha una sèrie de punts d'aquesta història que sempre m'han obstinat i ara vull que també vosaltres us cregueu el debat personal. Són els següents:

* Dia 11 de setembre de 1973, Pinochet envià un "caza" a la seu del govern que aleshores havia estat elegit democràticament, ja que a l'interior de l'edifici s'hi trobava **Salvador Allende**, president del govern. Allende mort, fou enterrat a qualsevol lloc.

* Acte seguit, Pinochet, feu matar a tots els governadors, batles, regidors, representants sindicals i professors d'universitat, simplement perquè, segons Pinochet, aquests eren el bresol del progrés, perdó ... va fer matar als qui representaven partits des de la democràcia cristiana fins els partits més esquerrans.

* El poble confús i assustat demanava explicacions, es movilitzà i trobà en el carrer el seu lloc per fer presió. Totes les manifestacions fins ara mateix han estat reprimides amb una important suma de morts, ferits i detinguts.

* Les detencions il·legals i els desapareguts fins avui no s'han pogut calcular.

* Més de 350 afusellaments, quan els homes de Pinochet diuen que sols s'han afusellat a quatre homes i que aquests eren policies trobats fent delictes.

* Les ajudes, que segons Pinochet, enviava el seu govern als barris pobres, quan sols ha enviat pots de fum, gasos lacrimògens i carabiners per repartir llenya a tot arreu.

* Els mitins per el "NO" disolts i els oradors empresonats. ... I així fins a mil.

Quina democràcia predica Pinochet ?. Com es pot qualificar la justícia que promet?. Qui assegura que les militars xilenes acataran el resultat del plebiscit ?. Recordem que els militars són la primera força per el "SÍ". Quin dia ens rebel·larem contra aquesta escòria que predica la "seva democràcia" ?. Però encara hi haurà imbécils que no voldran veure ni creure res i sí, en canvi, que la història de Pinochet s'ha d'escriure amb lletres -dór. Es clar que se'n recorden del que varem tenir un dia per aquí. JO DIC "NO" !.

JAUME SANSÓ

AJUNTAMENT
DE VILAFRANCA

LA PLAÇA NOVA

En sessió ordinària del Ple del CONSELL INSULAR DE MALLORCA, celebrada el 27 de juny de 1988, es va acordar aprovar la proposta del Pla d'Obres i Serveis del present any. En aquest pla, hi figura incluit l'AJUNTAMENT DE VILAFRANCA amb l'obra "Plaça entre els carrers Pare Jaume Rosselló, Mestre Bauçà i Bonany, i l'asfaltat del carrer de Sant Sebastià (carrer del cementiri)". El pressupost de l'obra es de 21.754.148.-Ptes. L'aportació d'aquest Ajuntament serà de 4.350.830-Ptes. Degut a que l'obra té un pressupost de contrata superior als quinze milions de pessetes, serà contratada pel Consell Insular.

TÚNEL CAMP DE FUTBOL

TOTS ELS PICAPEDRERS DE VILAFRANCA INTERESSATS EN
CONSTRUIR EL TÚNEL DEL CAMP MUNICIPAL D'ESPORTS
ES PODEN DIRIGIR A L'AJUNTAMENT PER SER INFORMATS

ACTUALITAT MUNICIPAL

ACORDS PRESOS PER L'AJUNTAMENT EN SESSIÓ ORDINÀRIA DIA 04-10-88.

Pla d'Obres i Serveis 1988.

Fou aprovat habilitar la partida corresponent per fer front a les despeses de 4.350.830.-Ptes, per 5 vots a favor d'AP i tres en contra del PSM.

Recurs de les Normes Subsidiàries

Per 5 vots a favor d'AP i tres en contra del PSM s'aprovà nomenar misser i procurador per personar-se a l'Audiència davant la interposició de recurs contenciós per part de Jaume Febrer.

Estació de Servei.

Per unanimitat s'aprovà informar favorablement a la Conselleria d'Ordenació del Territori per a la declaració de "Zona d'interès social", el punt quilòmetre 42,500 de la carretera PM-715, per a la construcció d'una estació de servei.

Mancomunitat.

Per unanimitat s'aprovà ratificar-se a la proposta feta per la Mancomunitat del Pla per a la redacció d'un Pla Comarcal Especial.

notícies

La Direcció General de Joventut del Govern Balear a subscrit un acord d'homologació de Carnets Joves a nivell europeu. Aquest Acord suposa una ampliació del Carnet Jove a altres països europeus: França, Portugal, Països Baixos, Comunitat Flamenca de Bèlgica i Escòcia; i a altres comunitats de l'Estat Espanyol: Catalunya, País Basc, País Valencià, Madrid, Astúries, Aragó, Castella i Lleó.

A partir del passat mes de setembre es començà a distribuir el Carnet Jove Europeu.

Els interessats en legalitzar els guals permanents ("vados"), de les seves cotxeres han de presentar la corresponent instància a les oficines municipals.

Els dies 20 i 21 d'Octubre de les 8 a les 14 hores es realitzarà el cobrament de les contribucions urbana i rústica, llicències fiscals i arbitris municipals, a les oficines de l'Ajuntament.

BALANÇ FINAL SOBRE LES DESPESES DE LES FESTES DE LA BEATA 1988

Conferència	10.000.-
Refresc diversos	11.040.-
Trofeus	97.300.-
Vilafranca Balla i Bota	15.000.-
Aires Vilafranquins	100.000.-
Grup excursionista **	50.000.-
Filarmonica de Porreres**	90.000.-
Ensaïmades Homenatge a la Vella	103.500.-
Arbitres	73,500.-
La Iguana	90.000.-
Melodias de Oro	130.000.-
Xirimies	12.000.-
Reflejos de España	40.000.-
Sa Calobra	20.000.-
S'Estol des Gericó	60.000.-
Ambulancies	10.800.-
Espectacles Oro: lloguer	100.000.-
Els Mallorquins	90.000.-
Viena	134.400.-
Flamantes	134.400.-
Aqua Vitae	184.800.-
Cornetes i Tambors Cala Ratjada	40.000.-
Vi i xampany Homenatge a la Vella	77.227.-
Paper	39.900.-
Sonedors de Mateixes	25.000.-
Pellassos	35.000.-
Germans Rosselló	25.000.-
Foc i Fum	37.500.-
Transports diversos	55.776.-
Programes	99.272.!
Focs	105.600.-
Dimonis	9.600.-
Col·locació papers	125.200.-

2.206.415.-

** Subvencionades

NOTÍCIES

La Direcció General d'Esport del Govern Balear, mitjançant la Secció de Promoció Esportiva i l'I.B.D., convoca aquest curset amb la finalitat de possibilitar als esportistes i als interessats, l'oportunitat de l'ensenyament esportiu, de perfeccionar-se teòrica i pràcticament, així com aconseguir una major quantitat de col.laboradors dins del món esportiu de la iniciació.

Termes: EDAT; Esser major de 18 anys.

REQUISITS; Tenir els estudis de BUP o FP segon grau com a mínim. Tenir la certificació de l'aptitud mèdico-esportiva. Abonar la quota per a la inscripció de 6.000.-ptes

A l'Ajuntament hi trobareu més àmplia informació damunt el tema, si us interessa.

L'Obra Cultural Balear convoca els PREMIS 31 DE DESEMBRE de 1988 amb la finalitat de reconèixer, d'estimular i de fer sorgir tot tipus d'actuacions, de comportaments i d'activitats encaminats a afavorir l'ús normal de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida social i pública, a promoure la cultura i a desvetllar i a desenvolupar la consciència nacional pròpia de les Illes Balears. Poden optar en aquests premis, totes aquelles persones o grups de persones, entitats o organismes privats que siguin presentats com a candidat per la Junta directiva de L'O.C.B, per qualsevol de les seves delegacions insulars o locals o per un nombre no inferior a tres dels seus socis. Per a més informació es poden dirigir a la Delegació de l'Obra Cultural Balear de Vilafranca o bé a l'Ajuntament.

Millora
la imatge i el
medi ambient
de Les Illes

Neta.

LA REINA VISITÀ LA COMUNITAT TERAPEUTICA "SES SITJOLES"

Fotos: F. Amengual

Molts de dissabtes o diumenges quan veng a la vila em trob amb gent que em diu: "¿Podriem anar a Ses Sitjoles a veure què fan els drogadicte?". I jo sol respondre que no. Per què? Perquè a Ses Sitjoles no hi ha un zoo on es mostri una espècie rara anomenada "drogadicte", com si fossin extraterrestres o uns pacients que amb tècniques especials són curats, sinó que Ses Sitjoles és un lloc on hi ha un grup de persones normals que han tingut un problema -el de la droga- i que lluiten cada dia, cada moment, per créixer com a persones. És un lloc on s'hi està lliurament, el que vol; un lloc on cadascú és protagonista de la seva vida, i que això no ho fa totsol sinó amb altres. Per tant el lloc "Ses Sitjoles" és el que menys importa tenint en compte la importància que té tenir aquest lloc i amb unes condicions com a possibilitat. El que importa són les persones que durant un temps fan un camí junts. Per això nosaltres parlem de la "Comunitat", i a una comunitat no s'hi va per veure que hi fan, sinó per compartir, per entrar en la dinàmica i la vida dels qui viven allà (que amb la seva vida en comú van creant la Comunitat).

Normalment nosaltres no acceptem un grup nombrós de persones, entre altres raons perquè no volem esser invadits ni tenir aquesta sensació, i perquè no volem interrompre el ritme normal de la "família", ja que la comunitat és terapèutica i com a tal és un temps especial que val la pena

aprofitar al màxim.

I, a dir veritat, el 25 d'agost jo estava nirviós i tenia por. No sabiem quantes persones venien i amb quina actitud. No sabiem si els que venien ho feien pel títol i perquè "tocava" o "convenia" acompanyar a la Reina, o perquè valoraven el Projecte Home i els qui l'anam fent. Tenia por de que tot es quedàs en protocol i aquesta fos la cortina que amagàs la vida i la lluita d'unes persones,

i que la trobada no fos profitosa ni per uns ni pels altres.

Ben aviat els nervis es convertiren en pau i la por en alegria perquè, després dels quinze primers minuts protocolaris de discursos, escrits però sentits, de la filosofia, del clic-clic dels fotògrafs, dels regals, del seure al lloc previst, tots varem sentir la comunió dels qui erem allà. Ni uns ni altres erem estranys, com si fossim de molt de

temps coneguts. Ens varem deixar dur de la vitalitat conquerida amb molt d'esforç dels membres de la Comunitat i del senyoriu senzill i profundament humà d'aquesta dona extraordinària que és la nostra Reina.

Jo sabia de la capacitat de comunicació del qui fan el programa, allò que no sabia era la capacitat d'entendre, comprendre, sentir i compartir de la Reina d'Espanya. Que bé ens varem trobar tots durant aquelles gairebé tres hores!. El diàleg era de cor a cor. Les preguntes no eren les tòpiques. Es veia clar que eren el fruit d'un coneixement i una estimació del problema i de les persones que l'han patit. Va voler, la Reina, anar a totes les habitacions i obrir els calaixos, conèixer tots els sectors, qui hi estava de responsable i de treballador, saber els instruments terapèutics, en què consistien, quan i com els empraven, quin resultat, com es sentien...

En el punt va llegir el diari terapèutic i al llibre "pull-up" va escriure la frase del dia. I també aquí es va veure com es sabia adaptar a una nova realitat sense perdre les

seves pròpies arrels, i així ens va regalar amb un pensament més antic que els nostres foners i més nou, actual i vigent que l'aire que respiram: "me habeis cogido de sorpresa" -somriure joiós i còmplice dels al.lots- "... pero os voy a escribir un pensamiento griego" -"Ah! pero, por favor, en castellano"- i aquesta vegada el somriure va esser de Donya Sofia-. I així ens va regalar amb un missatge que és punt de referència de la nostra Comunitat i treball diari de tots nosaltres: "Conocete a tí mismo".

Si el fet de què una visita programada per mitja hora duri gairebé tres i de què aquestes passin volant diu molt, jo voldria afegir dues coses: primera, les darreres paraules de la Reina: "Ha sido una de las tardes más maravillosas de este verano", i la segona l'impacte i la força que tots els del programa varem rebre de Donya Sofia, impacte i força que provenien més per la capacitat de transmetre energia vital que pel què representa.

I vull acabar dient el meu sentiment d'agraïment a la dona, a la mare i a la Reina. Gràcies, Donya Sofia.

BARTOMEU CATALA.

"Ens varem deixar dur de la vitalitat conquerida amb molt d'esforç, dels membres de la comunitat i del senyoriu senzill i profundament humà d'aquesta gran senyora que és la nostra Reina".

Memòria d'un aucell

Un aucell quan s'ha fet gran ha pensat en la seva infantesa. Ha recordat com quan era petit i estava dins el niu amb els seus pares i germans, sentí un trispoleig. Eren al.lots que cercaven nius i començaren a pedregar la seva menuda llar. Pares i germans foren abatuts per les pedrades dels infants, mentre que a ell un forta potada -d'un al.lot el mandà cap a uns romaguers on es pogué amagar.

Amb el seu desesperat cantusejar, cridà l'atenció d'una vella parella d'aucells que volatejaven per damunt el lloc. L'aucellet contà fil per randa tot el succeït a ell i a la seva família. L'aucell vell va reconèixer que aquell aucellet era el fill d'un que havia estat gran amic seu. Segons explicà, el pare de l'aucellet li havia ajudat prou a fer respectar les lleis dels animals. Per això l'agafà i el considerà com a fill seu, aconsellant-lo bé per a que es fes un aucell lliure.

Nosaltres les persones, tots els qui ens consideram humans, ens hauriem de respectar uns amb els altres per salvar-nos i ser lliures, per fer un món més just on pugui regnar la felicitat. El respecte cap a tot el que s'ha creat és el millor signe d'amor.

CATALINA ESTRANY

! PRÒXIMA INAUGURACIÓ!

ESTÈTICA , DEPILACIÓ ,
NETEJA DE CUTIS , TRACTAMENT ANTI-ARRUGA ,
MANICURA-PEDICURA , MAQUILLATGE ,
MASSATGE CORPORAL

ANTÒNIA MATAS GARÍ

Joan Barceló, 27. V I L A F R A N C A

Aprovada la habilitació de 4,350.000.-Ptes. per a les obres de la plaça nova i asfaltat del carrer del cementiri

La construcció d'una benzinera força la tercera declaració de zona d'interès social en dos mesos

La construcció d'una benzinera en el quilòmetre 42,500 de la carretera Palma-Manacor ha forçat la tercera declaració de "zona d'interès social" per part de l'Ajuntament de Vilafranca en menys de dos mesos i la quarta en un any. La construcció d'aquesta

estació de servei serà la tercera obra d'importància

que es preveu que es faci dins el nostre terme municipal. L'Hotel Sant Martí, dues fàbriques de material de construcció prop de Ses Basses i la benzinera sense dubte poden activar la economia local i crear prop d'un centenar de llocs de feina.

La declaració de zona d'interès social d'uns

terrenys en el Km. 42,500 de la PM-715 es va fer a la sessió plenària ordinària celebrada el passat dia 4. Aquesta, de les quatre realitzades, és la primera que s'aprovà per unanimitat, ja que a les anteriors el grup municipal del PSM es va abstenir. El fet de donar suport a la quarta declaració originà una pregunta del regidor d'AP, Esteve Català, al final del ple el grup del PSM. El regidor d'AP mostrà el seu enfadament per l'abstenció mantinguda fins aleshores davant les altres declaracions per part del PSM, però no esperà a rebre les explicacions de vot del grup nacionalista i deixà el ple.

En aquesta mateixa sessió s'aprovà habilitar una partida de 4,350.000.- Ptes per fer front a les despeses del Pla d'Obres i Serveis de 1988 que comptem amb la subvenció de 17.403.000.- ptes del Consell Insular. Amb dues quantitats serviran per realitzar les obres de construcció d'una plaça nova a la zona nord del poble i l'asfaltat del carrer de Sant Sebastià, conegut com el carrer del cementiri. També s'aprovaria amb els 5 vots a favor del grup d'AP per tres en contra del PSM, nomenar misser i procurador per defensar la postura que manté l'Ajuntament en un enfrontament per mor de les normes subsidiàries amb el veïnat Jaume Febrer, que ha interposat un recurs contenciós. En un dels

---

Les tres noves empreses poden crear uns cent llocs de feina a Vilafranca.

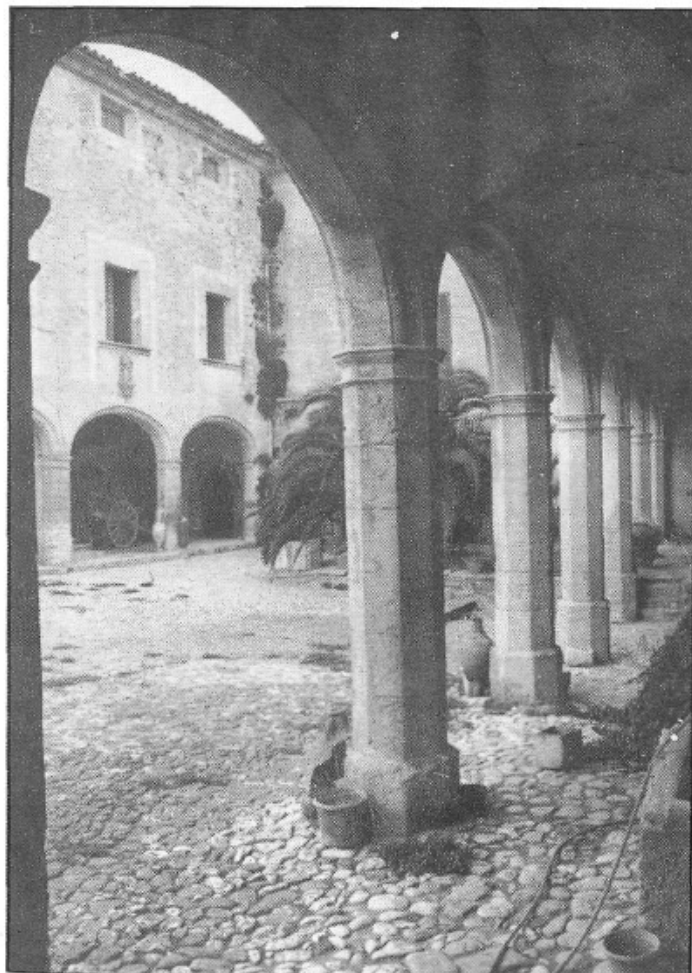
---

darrers punts de l'ordre del dia, es va aprovar per unanimitat la ratificació del consistori vilafranquer en donar suport a la Manacomunitat del Pla per a la redacció d'un Pla Comarcal Especial. Antoni Nicolau d'UM, Tomeu Oliver del PSM, i Salvador Barceló, s'abstingueren d'assistir al ple, pel que el saló d'actes presentava l'aspecte una mica buit. Unió Mallorquina de Vilafranca té pel moment el record d'absències, molt destacat dels grups AP i PSM

FESTES DE LA BEATA 88

Quan encara no es té acabat el balanç de la Festa del Meló 88, el Bolletí Informatiu de l'Ajuntament publica el balanç, despesa per despesa, de la festa de la Beata. Al ser gratuïtes, no s'enregistrà cap entrada, mentre que les sortides pugen a un total de 2,200.000.-ptes.

Miquel Barceló.

FOTOS: FRANCESC AMENGUAL

Plantes Medicinals de la Flora de Mallorca

Sambucus nigra.— La infusió de 10 o 15 grams de flors per litre d'aigua és sudorífica, purificadora de la sang, laxant i diurètica. Es pot prendre en petites tasses ben calentes cada quinze minuts si es vol suar. El decuit d'arrels i d'escorça s'empren, des de molt antic contra la hidropèssia. En compreses calma el mal de caixal, d'orelles i reumàtic, etc. La infusió amb llet en lloc d'aigua, és útil en les malalties dels ronyons i de la bufeta. Els fruits serveixen per tenyir vins.

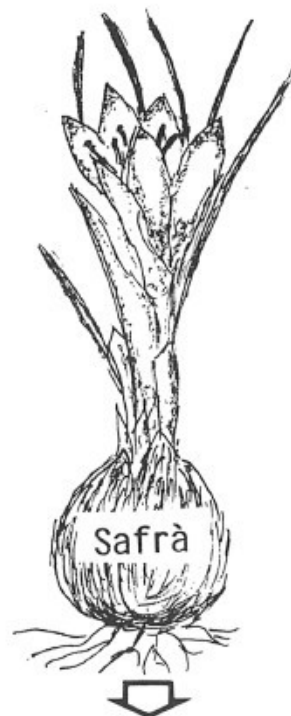

Seüc o Seuquer

Ruda de Muntanya

Ruda Montana.— Totes les rudes tenen les mateixes propietats, però les d'aquesta espècie són més enèrgiques. El glucòsit rutina cura la tinya i estronca les hemorràgies. S'empren en les hemoptisis. És antiescorbútica, antiespasmòdica i antihelmíntica. És també enmenagoga, facilita les menstruacions, però causar l'esvort amb gran perill de la vida de la mare. Mig gram de fulles seques o verdes per tassa i es pren una sola vegada al dia.

Safrà

Crocus sativus.— Cultivat com a condiment. Ve de l'àrab "safrà" que significa groc. Els estigmes del safrà, s'usen per donar color i gust a l'arròs, són aperitius i estimulen la digestió. Se necessiten 120.000 flors per fer un quiló de safrà. S'usa molt per calmar el dolor dels nins quan treuen les dents; s'escalden uns brins de safrà en un tasseta d'aigua i s'aplica en fregues suaus a les genives. L'abús del safrà pot causar gateres, vertigents i fins i tot congestió cerebral. S'ha emprat per tenyir de groc vestits, teles fines, pastes per a sopes, pastissos, cremes, etc.

Diccionari de les plantes medicinals

Tinya: Malaltia microfítica de la pell, especialment del cuir cabellut.

Hemoptisis: Expulsió de la sang per les vies respiratòries.

Antiescorbútica: Per la manca de vitamina C.

Antiespasmòdica: Per les contraccions dels músculs de fibra llisa.

Antihelmíntica: Per els cucs intestinals.

Enmenagoga: Afavoreix l'aparició del flux menstrual.

Tònica: Restableix el to normal de l'organisme.

Cordial: Per estimular i vigoritzar el cor.

Laxant: Facilita l'evacuació intestinal.

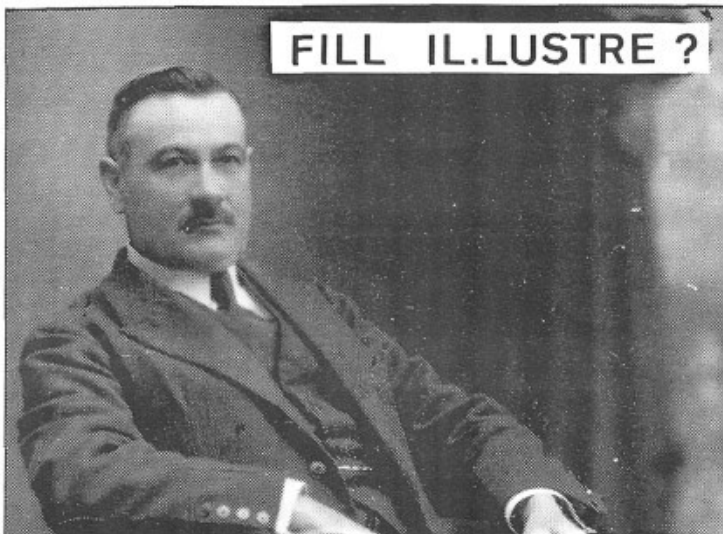
Sudorífica: Provoca suor.

Diurètica: Afavoreix l'eliminació d'orina.

Hidropèssia: Per l'acumulació anormal de serositat en les cavitats del cos.

Aperitiu: Que obra la gana.

FILL IL·LUSTRE ?

La Delegació de l'Obra Cultural Balear de Vilafranca, ha sol·licitat que el metge vilafranquer GUILLEM GALMÉS SASTRE sigui declarat fill il·lustre d'aquesta vila en una propera sessió plenària. L'arduitat de la seva tasca al controlar perfectament l'epidèmia i la coincidència de que ara es compleix el 70é aniversari de "s'any de ses febres", han estat motius que ens han portat a realitzar tal petició.

Tal com ja feim referència a l'editorial, en el número 24 de "Fs Molí Nou" publicavem un reportatge sobre el metge, amb totes les dades que fins avui hem trobat. Tal vegada resulta massa condensat, en tres pàgines, tractar la situació que visqué la vila durant la darrereria del 1918. "Les Notes històriques" escrites sobre Vilafranca sols fan al·lusió a les fogueres de romaní. En realitat, resulta dificultós el trobar dades concretes sobre les vivències dels vilafranquers durant aquella temporada, com no sigui de testimonis que, avui en vida, puguin recordar-ho una mica. D'alguns d'aquests testimonis és d'on hem tret les millors valoracions sobre "s'any de ses febres".

Es intenció d'aquesta publicació intentar trobar alguns fils que ens permetin ampliar la història d'aquella època. Tot és qüestió de que el gran protagonista sigui declarat fill il·lustre, i també qüestió de temps.

GLOSES

A sa mà tenc un tremolor
que es cap me fa desbaratar,
a l'instant no podem cantar
com "Lo pi de Formentor".

Ses belleses de sa natura
sembla que tothom vol espanyar,
i a poc a poc no podem mirar
lo que pels ulls és una ventura.

Es un mal lo que fa es foc
perquè crema molta riquesa,
és poc seny llevar bellesa
vora la mar a poc a poc.

Això no són regles del joc
sinó interessos creats,
quan doblers hauran guanyat
s'enfotran de pagar es foc.

Sembla que en tantes protestes
el G.O.B. ja no pot fer res,
i el govern fa el desentès
en coses guapes com aquestes.

Prest estarem intoxicats
amb s'olor de pega i gasoil,
perquè posen en perill
de tenir els pulmons acabats.

Si sa gent va a l'atur
perden moltes pessetes,
si mos llevem ses matetes
s'aire no serà tan pur.

JAUME NIGORRA.

Fusteria

J. JAUME NICOLAU

ESPECIALITAT EN TOTA CLASSE
DE PORTAM, VIDRIERES,
PERSIANES, ARMARIS A MIDA
EMPOTRATS, CAIXONERES, ETC.

Taller:
C. Sant Josep, 93.

Particular:
c/. Bonany, 53
Telefon 56 03 71

VILAFRANCA DE BONANY

Començament il·lusionat d'una nova temporada

BENJAMINS

Amb molta il·lusió començà el passat 1 d'octubre una nova edició del TORNEIG DE FUTBOL BENJAMIN que organitza i patrocina el C.I.M.. De nou el C.F Vilafranca participa en aquesta competició i amb moltes ganes de començar a fomentar seriosament l'esport base per al dia de demà tenir un equip que ens pugui representar dignament.

La gran llàstima d'aquest començament de temporada futbolística és el fet de que alguns jugadors que - l'any passat jugaren amb els benjamins, enguany a manca d'una secció d'alevins, s'hagin hagut d'anar a jugar a fora poble. És d'esperar que una completa adequació de les instal·lacions esportives permetran per a la temporada 89-90 al C.F.Vilafranca, poder inscriure's en altres categories.

Abaix d'aquestes retxes hi trobareu el primers resultats i a continuació el calendari de l'equip vilafranquer.

Vilafranca-Barracar	2-0
Campos-Vilafranca	5-0
Vilafranca-Cardessar	3-4

Calendari

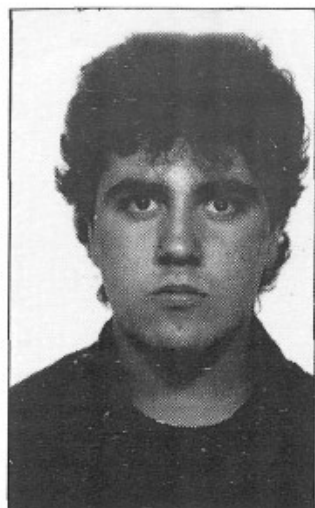
1 Oct.- 14 Gener
Vilafranca-Barracar
8 oct.- 21 Gener.
Campos-Vilafranca
15 oct.- 28 Gener.
Vilafranca-Cardessar
22 oct.- 4 febrer
Espanya-Vilafranca
5 nov.- 11 febrer.
Vilafranca-Felanitx
12 nov.- 18 febrer.
Escolar-Vilafranca
19 nov.- 4 Març
Vilafranca-Petra
26 nov.- 11 Març
Porto Cristo-Vilafranca
3 des.- 18 març.
Vilafranca-Ses Salines
10 des.- 8 Abril
Vilafranca-Cala Millor
17 des.- 15 Abril.
Avarie-Vilafranca.

CLUB AUTOMOBILISTIC

A la nostra vila s'ha creat per primera vegada un club automobilístic, baix el nom de RACING CLUB T.R. Aquesta associació esportiva, endemés de fomentar l'esport de l'automobilisme té una sèrie de projectes que es pensen dur a terme a mitjà i llarg termini. Tal vegada el que serà més sonat d'aquests projectes, està pendent de que per part del CIM, Ajuntament i cases comercials li donin suport. A través d'aquestes pàgines el Racing Club T.R. ja anirà informant més concretament de cada projecte. Cal destacar que aquest club està totalment legalitzat amb el suport de l'Escuderia T.R. de Palma i que ja s'ha format una junta directiva provisional. Els interessats en formar part activa del club es poden posar en contacte amb En Rafel "Rabassa", telèfon 560349.

Els jugadors aficionats del C.F.VILAFRANCA, celebraren amb un sopar al RESTAURANT "EL CRUCE" l'haver-se retrobat damunt el terreny de joc del camp de futbol després de varis anys d'absència. La retrobada fou en el passat amistós TORNEIG DEL MELÓ. El sopar fou molt animat.

Amb menys de tres mesos dos vilafranquers han resultat ferits molt greus en sengles accidents de tràfic. A finals del passat mes de juliol era Joan Sastre qui era ingressat a Son Dureta amb caràcter molt greu després de que el seu vehicle xocàs contra dos cavalls que creuaren la carretera a les proximitats de Manacor. De forma positiva, i malgrat sigui molt lentament, Joan Sastre es va recuperant i rehabilitant a Son Dureta.

Més fresc, és l' accident del jove Biel Febrer Rosselló de 18 anys, qui el passat 2 d' octubre tenia que ser ingressat a Mare Nostrum a conseqüència de les greus ferides després de que el cotxe que conduïa, un "Ford-Granada", capgirés a la carretera de Manacor entre la "Teulera Català" i "Bar El Cruce". Les circumstàncies que determinaren aquest accident no estan determinades. A hores de tancar la present edició (dilluns dia 17), Biel Febrer evolucionava favorablement i havia sortit de l' U.V.I. Esperem que la recuperació de ambdós joves continui essent positiva.

L' OBRA CULTURAL BALEAR ha convocat els PREMIS 31 DE DESEMBRE per a enguany. El termini de presentació de candidatures finalitza dia 15 de novembre. Els socis de la revista, interessats en el tema, es poden dirigir a la redacció de "Es Molí Nou".

Dia 26 de novembre es celebrarà el III Ginkama Excursionista del Pla de la vila que com cada any organitzen els nombrosos excursionistes vilafranquers. Enguany, tenim entès, s'espera superar la participació de l'any passat.

La Festa del Meló, malgrat a la massiva assistència de públic, també s'espera que tenguí dèficit. Si no hi arriba, segurament que s'acostarà a 1.000.000.-Ptes segons Salvador "Morei".

Ha estat notícia aquest mes, la intenció de tres vilafranquers, de montar una benzinera dins els nostre terme. Serà a uns terrenys, vora la carretera de Manacor, passat la teulera "D' Es Tipo" o "Tejar Català".

El curs escolar 88-89 començà amb 165 al.lots matriculats a E.G.B i 60 a preescolar. Damià Mora Sitjar és el nou director del centre estatal i Magdalena Estelrich la nova cap d' estudis. Pel que respecta a l' A.P.A, aquesta associació ha augmentat la quota familiar a 5.000.-ptes

DEMOGRAFIA

DEFUNCIONS:

JOAN JULIA VAQUER, dia 16 d'agost, als 70 anys d'edat.

CATALINA FEBRER JAUME, dia 31 d'agost als 73 anys d'edat.

JOANA Mª BOVER FONT, dia 17 de setembre, als 80 anys.

MARGALIDA CATALA GAYA, dia 29 de setembre als 75 anys.

MARGALIDA NICOLAU BAUZA, dia 14 d' octubre als 79 anys.

SALVADOR BAUZA GARÍ, dia 14 d' octubre als 87 anys.

DESCANSIN TOTS EN PAU

NAIXEMENTS:

MARIA MESTRE VENY, arribava a aquest món dia 14 d' octubre donant una gran alegria als seus pares MIQUEL i MARGALIDA. ENHORABONA !.

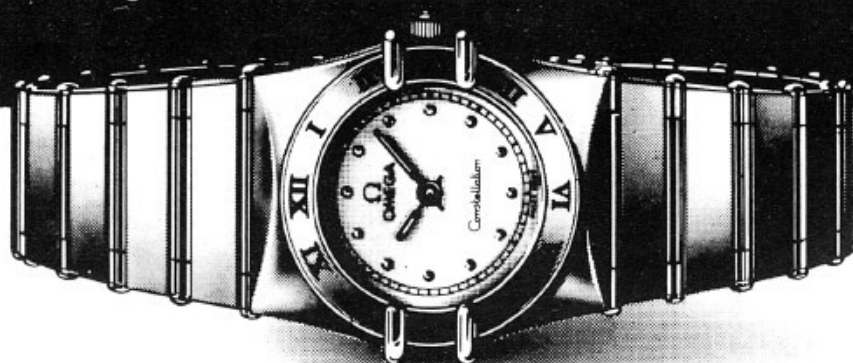
AGRAIMENT

La família Bauçà-Gelabert fa públic el seu agraïment per les mostres d'afecte i solidaritat rebudes amb motiu de la mort del seu pare **Salvador** i també per la manifestació de condol durant el funeral que es va celebrar dia 14 del mes actual. GRÀCIES a tots i que Déu vos ho premii.

Família Bauçà-Gelabert.

Ω
OMEGA

Momentos estelares

OMEGA SIEMPRE MARCA LOS MOMENTOS ESTELARES.
LOS DE LOS JUEGOS OLIMPICOS. LOS DE LA CONQUISTA
DEL ESPACIO. LOS DE LAS VIDAS LOGRADAS COMO
LA SUYA. OMEGA CONSTELLATION. EL RELOJ DE SUS
MOMENTOS ESTELARES.

AGENTE OFICIAL

Joyería Fermin

MANACOR-PORTO CRISTO-CALA MILLOR